

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اداره تل آموزش و پرورش استان سیستان و بلوچستان
اداره تکنولوژی و گروه های آموزشی متوسطه

درس اول

فعالیت کلاسی صفحه ۱۷

خاطره ای از خود یا اطرافیانتان تعریف کنید که توجه و مراقبت ویژه خداوند در آن مشاهده شده است؟ دانش آموز عزیز این بخش از فعالیت مربوط به خود شماست چنانچه خاطره ای در این مورد دارید آن را برای دوستانتان تعریف کنید و به صورت تحقیقی فردی در پوشه کار خود قرار دهید

توانایی یادگیری، یکی از هزاران نعمتی است که خداوند به ما داده است. به کمک همکلاسی های خود چند نعمت دیگر را که مخصوص انسان است، نام ببرید

عقل و شعور، نعمت اختیار و انتخاب کردن، توانایی سخن گفتن .....

فعالیت کلاسی صفحه ۲۰

جدول زیر را کامل کنید

نعمت خداوند	شکر نعمت	ناسپاسی نعمت
پیامبران و امامان	پیروی از فرمایشهای آنها	نافرمانی از دستورات آنها
معلم	احترام به معلم	بی احترامی به معلم
زبان	راستگویی	دروغ گفتن
گوش	شنیدن سخنان حق و کلام الهی	شنیدن کلمات ناپسند

خودت را امتحان کن

۱- چرا برخی انسانها با وجود اینکه خداوند از آنها مراقبت می کند، دچار حادثه می شوند؟

چون انسانها با بی دقتی یا سهل انگاری و یا حتی از سر نادانی، دچار حادثه می شوند این افراد با اشتباهات یا گناهانی که مرتکب می شوند، خودشان را از حفاظت خداوند محروم می کنند

۲- استفاده صحیح از نعمت **شکر نعمت** و استفاده ناصحیح از نعمت **ناسپاسی** در برابر خداوند است

۳- شکر واقعی نعمت چیست؟ توضیح دهید

از نعمتهای خداوند در راه نافرمانی او و انجام کارهای حرام استفاده نکنیم

امام صادق (ع) می فرماید: شکر نعمت آن است که از آنچه خداوند حرام کرده است، دوری کنیم.

درس دوم

فعالیت کلاسی صفحه ۲۶

به نظر شما، بهلول از این درخواستها چه منظوری داشت؟ می خواست به هارون اثبات کند با تمام ادعایی که دارد توانایی انجام کوچکترین کارها را ندارد.

فعالیت کلاسی صفحه ۳۱

به نظر شما چه کارهای دیگری موجب جلب یاری خداوند می شود؟ به کمک دبیر خود موارد دیگری را نام ببرید. انفاق به دیگران در راه خدا- صبر و تقوا، توکل بر خدا، بنای مسجد- تاسیس مراکز فرهنگی و دینی- دعا کردن در حق دیگران- امر به معروف و نهی از منکر و...

خودت را امتحان کن

- ۱- توضیح دهید چرا بهلول هرگز چیزی از هارون درخواست نمی کرد؟ چون می دانست هارون توانایی برآورده کردن خواسته های او را ندارد. قدرت مطلق خداست بنابراین درخواست های خود را از خداوند طلب می نمود.
  - ۲- آیا خداوند همه دعاها را مستجاب می کند؟ توضیح دهید.
  - ۳- گاهی اوقات از خداوند چیزهایی را درخواست می کنیم که به مصلحتمان نیست. خداوند که بهتر از هر کس دیگری از سود و زیان ما آگاه است، به جای خواسته ما، چیزی را که مفیدتر و مناسبتر است به ما می دهد.
  - ۴- خداوند در جنگ احد، مسلمانان را با چه شرایطی یاری کرد؟ اگر صبر و تقوا داشته باشید هنگامی که دشمنان با جوش و خروش بر شما بتازند پروردگارتان شما را یاری خواهد کرد.
  - ۵- توضیح دهید ما چگونه می توانیم خداوند را یاری دهیم؟
- یاری خداوند یعنی یاری دین او. مابا جهاد در راه خدا، دفاع از دین با جان و اموالمان، عمل به دستورات خداوند (انجام واجبات مانند نماز، روزه و...) و ترک محرمات (مانند گناهان، دروغ، غیبت، ظلم و...) می توانیم خداوند را یاری کنیم.

درس سوم

فصلت کلاسی صفحه ۴۲

الف) به نظر شما اگر پادشاه زیرک به جای کار و زحمت یک ساله، خوشگذرانی و زندگی راحت در قصر را انتخاب می کرد، چه سرانجامی در انتظار او می بود؟

سرنوشتی جز سرنوشت پادشاهان قبلی در انتظارش نبود و در آن جزیره به استقبال مرگ می رفت

ب) اگر کمی فکر کنیم در می یابیم که داستان زیرک شباهتهای زیادی با زندگی خود ما در دنیا دارد. این شباهتها را پیدا کنید و مانند نمونه، جاهای خالی زیر را پر کنید.

۱- زیرک که اولین بار به آن شهر آمده بود، به راهنمایی نیاز داشت.

ما نیز که تنها یک بار به این دنیا می آییم، برای خوشبختی نیازمند راهنمایی پیامبران هستیم.

۲- او می توانست تمام وقتش را به استراحت در قصر بپردازد.

ما نیز ممکن است تمام عمر خویش را به سرگرمی و خوشگذرانی در دنیا صرف کنیم

۳- زمان پادشاهی اش خیلی زود سپری شد.

زمان زندگی ما هم خیلی زود سپری خواهد شد و مرگ به سراغ ما خواهد آمد

۴- گمان نمی کرد که نگهبانان ناگهان نیمه شب به سراغش بیایند.

ما نیز گمان نمی کنیم که ناگهان فرشته مرگ به سراغ ما بیاید

۵- نگهبانان هنگام رفتن به او اجازه هیچ کاری را ندادند.

به هنگام رفتن ما نیز مرگ به ما اجازه انجام هیچ کاری را نخواهد داد

۶- او در آن جزیره زیبا در جایی زندگی می کرد که خودش ساخته بود.

ما هم در آن دنیا در جایی زندگی خواهیم کرد که خود ما با اعمالمان ساخته ایم

۷- اگر زیرک وارد این شهر نمی شد، هرگز نمی توانست روزی پادشاه جزیره زیبا و ساکنان آن شود.
ما هم اگر متولد نمی شدیم نمی توانستیم با اعمال صالحی که انجام می دهیم به جایگاه بهشتیان دست یابیم و سعادت جهان
آخرت را به دست آوریم

سایر شباهتها را با مشورت دوستان و راهنمایی معلمان بنویسید

۱) تعداد زیادی در جزیره منتظر ورود دوستشان (زیرک) بودند

ما هم اگر انسانهای شایسته ای باشیم پیامبر و فرشتگان و بندگان صالح خدا به استقبالمان می آیند

۲) قصر زیبایی او در میان باغی بزرگ و زیبا قرار داشت .

قصر مومنان و انسانهای خوب هم در بهشتی زیبا و وسیع قرار دارد

خودت را امتحان کن

۱- چرا پادشاه زیرک از رفتن به جزیره هیچ ترسی در دل نداشت؟

چون تمام امکانات رفاهی را با تلاش و زیرکی خود در آن جزیره فراهم نموده بود

۲- مرگ برای چه کسانی وحشتناک و ناخوشایند است؟ چرا؟

برای کافران و بدکاران و افرادی که تمام زندگی خود را به خوشگذرانی و تفریح در دنیا می پردازند و برای سفر خود توشه ای
آماده نمی کنند، زیرا می دانند مرگ برای آنها به معنای پایان خوشیها و سر آغاز سختی هاست

۳- حالت مؤمنان را در هنگام مرگ توضیح دهید

همان کسانی که فرشتگان جانشان را - درحالی که پاکند - می ستانند، [و به آنان] می گویند: درود بر شما باد، به
[پاداش] آنچه انجام می دادید به بهشت وارد شوید

درس چهارم

فعالیت کلاسی صفحه ۴۷

آیا تاکنون به مرگ فکر کرده اید؟ به نظر شما چرا از شهدا همواره با افتخار یاد می شود؟
بله. چون شهدا با گذشتن از جان خویش که بزرگترین سرمایه هر شخصی است گذشتند و در راه دین و کشور خود فدا کردند

فعالیت کلاسی صفحه ۵۰

ما چگونه می توانیم پدر و مادرمان را از خود راضی نگه داریم؟
درباره این پرسش در کلاس گفت و گو کنید و نتیجه را با پدر و مادر خود در میان بگذارید

۱) به آنان احترام بگذاریم ۲) خواسته های ایشان را در اموری که حرام نیست اجابت نماییم و مطیع باشیم
۳) آنها را نرنجانیم ۴) در کارها به آنان کمک کنیم

فعالیت کلاسی صفحه ۵۴

رفتار اشخاص بد اخلاق و خوش اخلاق را در هر یک از موارد زیر با هم مقایسه کنید

خوش اخلاق: با خوشرویی به او کمک می کند	فقیری از او کمک می خواهد.
بد اخلاق: به او کمک نمی کند و اگر هم کمک کرد با منت گذاشتن و بد اخلاقی باعث ناراحتی ورنجش آن شخص می گردد	
خوش اخلاق: با خوش اخلاقی به او کمک می کند	مادرش از او می خواهد در انجام کاری کمکش کند.
بد اخلاق: ناراحت می شود و برای انجام ندادن کار بهانه گیری می کند	
خوش اخلاق: با خوشرویی عذرخواهی او را می پذیرد	کسی نسبت به او اشتباهی کرده و از او عذرخواهی می کند.
بد اخلاق: عذرش را نمی پذیرد و کینه او را به دل می گیرد	

خودت را امتحان کن

۱- نیکی به پدر و مادر چه تأثیری بر زندگی ما در دنیا و آخرت دارد؟

دشواریهای مرگ بر او آسان می شود و در دنیا نیز هرگز فقیر و تهی دست نمی شود.

۲- علت آزار و فشار قبر سعدبن معاذ چه بود؟

با خانواده اش در خانه بد اخلاقی می کرد

۳- دو مورد از آثار صدقه دادن را بنویسید.

۱) نجات از مرگ بد ۲) رهایی از هفتاد نوع بلا

۴- حضرت علی علیه السلام چگونه خود را برای مرگ آماده کرده بود که از آن هراسی نداشت؟

۱- کسی که از گناهان بپرهیزد ۲- به واجباتش عمل کند ۳- خود را به اخلاق نیکو زینت دهد ، دیگر برایش فرقی ندارد

چگونه بمیرد. به خدا قسم برای پسر ابوطالب فرقی ندارد که او به سراغ مرگ برود یا اینکه مرگ به سراغش آید

درس پنجم

فحالت کلاسی صفحه ۶۲

به نظر شما، چگونه می توان عزت نفس خود را حفظ کرد؟ درباره این موضوع در کلاس گفت و گو کنید

برای خود ارزش قائل شویم و با احترام گذاردن به خود، کارهایمان را خودمان انجام دهیم و رفتار پیامبر اسلام را در این زمینه الگوی عملی خود قرار دهیم

فحالت کلاسی صفحه ۶۶

به نظر شما، چگونه می توان پیامبر اکرم را سرمشق کامل زندگی قرار داد؟

از رفتار و گفتار پیامبر گرامی اسلام درس گرفته و در زندگی خود به کار ببریم و از هر آنچه که ناپسند شمرده اند دوری کنیم

خودت را امتحان کن

۱- زندگی چه کسانی می تواند بهترین الگوی زندگی ما باشد؟ چرا؟ پیامبران، امامان و افسانه‌های صالح خدا که مسیر صحیح زندگی را به ما نشان می دهند زیرا گفتار پیامبران راه دستیابی به رستگاری است، رفتار آنها نیز الگوی عملی زندگی ماست

۲- با ذکر یک نمونه عزت نفس را تعریف کنید. عزت نفس احساس با ارزش بودن است؛ یعنی اینکه خودمان را پیش دیگران کوچک نکنیم. انجام کارهایمان را از دیگران درخواست نکنیم و سعی کنیم با این درخواست ها خود را کوچک و خوار نسازیم. مانند داستان پیامبر اسلام (ص) در درس و بستن زانوبند شتر. و همچنین فرمودند: هیچ وقت انجام کارهای [شخصی] خود را از دیگران نخواهید، حتی [در کوچکترین چیزی مثل] درخواست برای چوب خلال دندان.»

۳- با توجه به سخن پیامبر، عاقبت خیانت در امانت چیست؟ شخصی که در دنیا به امانت خیانت کند، و آن را به صاحبش پس ندهد، اگر بمیرد بر دین من نمرده است و خدا را در حالی ملاقات خواهد کرد که از او خشمگین است

درس هشتم

فعالیت کلاسی صفحه ۷۰

به نظر شما براساس آیه فوق، چرا امیرمؤمنان بدون هیچ ترس و نگرانی خوابیدن در بستر پیامبر اکرم را پذیرفت؟
(۱) چون سلامتی پیامبر و کسب خشنودی خداوند برای ایشان اهمیت داشت (۲). به رسالت و راه پیامبر ایمان داشتند

فعالیت کلاسی صفحه ۷۵

به نظر شما چه ارتباطی میان تقسیم بیت المال و نماز خواندن امیرالمؤمنین در همان مکان وجود دارد؟
به شکرانه تقسیم عادلانه بیت المال بین مردم و یاری خداوند در این امر مهم، نماز شکر می خواندند

خودت را امتحان کن

۱- سه نمونه از فداکاریهای حضرت علی علیه السلام را به صورت خلاصه بیان کنید

(۱) از خودگذشتگی حضرت علی علیه السلام در شب هجرت پیامبر اکرم (لیلةالمبیت)

(۲) دفاع از جان پیامبر در جنگ اُحد (۳) نبرد تن به تن با عمرو بن عبدود در جنگ خندق و پیروزی براو

(۴) از جا کردن درب قلعه خیبر و پیروزی بر یهودیان (۵) خواندن آیات مهم سوره توبه در بین مشرکان مکه

۲- بنابر فرمایش امیرالمؤمنین علیه السلام خداوند از آگاهان در برابر شکم بارگی ستمگران چه عهد و پیمانی گرفته است؟
در برابر زیاده خواهی ستمگران، و گرسنگی مظلومان، سکوت نکنند، حق مظلوم را از ظالم گرفته و به او بازگردانند

۳- مرد مسیحی چگونه به حقانیت دین اسلام پی برد و مسلمان شد؟

در ماجرای قضاوتی که بین حضرت علی (ع) و آن مرد مسیحی اتفاق افتاد مرد مسیحی گفت: این گونه داوری را که رهبر شما در دادگاه حاضر می شود اما از موقعیت خود استفاده نمی کند فقط در دین و مکتب پیامبران می توان دید. این دادگاه و داوری نشانه حقانیت دین شماست

درس، مقسم

فعالیت کلاسی صفحه ۸۱

به نظر شما چرا با وجود اینکه داشتن دختر در میان مردم آن دوران مایه ی ننگ بود، خداوند به پیامبر اکرم (ص) فرزند دختر عطا کرد؟

۱- احترام به شأن و منزلت زنان ۲- مبارزه با رسم غلط دوران جاهلیت (زنده به گور کردن دختران)

فعالیت کلاسی صفحه ۸۳

پیامبر اکرم درباره حضرت فاطمه سلام الله علیها می فرماید:

خداوند فاطمه را دوست دارد و دوستداران فاطمه را نیز دوست دارد. خداوند با خوشحالی فاطمه خشنود و با خشم او خشمگین می شود.

به نظر شما چرا خداوند با خوشحالی حضرت فاطمه سلام الله علیها خشنود و با خشم ایشان، خشمگین می شود؟ درباره این موضوع با همکلاسی هایتان صحبت کنید

تمام رفتار و کردار فاطمه ی زهرا سلام الله علیها برای رضای خدا بود. و هیچ کاری جز برای رضای خدا نکرد و در تمام کارهایش خدا را در نظر گرفت. چنین شخصیتی که به این مقام می رسد خشم و رضایت او به خاطر خداست. پس خداوند هم به خاطر خشم و غضب او خشمگین و غضبناک می شود و به خاطر شادی و رضایت او شاد و راضی می شود

با توجه به آیات ذیل که ویژگی های مومنان را ذکر کرده است، بگویید هر آیه به کدام قسمت داستان اشاره دارد؟

<p>ایثار و بخشندگی حضرت فاطمه با وجود اینکه در منزل غذا و لباسی برای کمک نداشتند</p>	<p>يُؤْتِرُونَ عَلٰى اَنْفُسِهِمْ وَ لَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ^۲ دیگران را بر خویش ترجیح می دهند هر چند خود نیازمند باشند.</p>
<p>بخشیدن گردنبنند</p>	<p>لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ^۳ هرگز به نیکی [راستین] دست نمی یابید مگر آنکه از آنچه دوست دارید انفاق کنید.</p>
<p>گردنبنند پربرکتی که در نهایت به حضرت فاطمه (س) برگشت</p>	<p>مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا^۴ هر کس کار نیکی کند بهتر از آن را پاداش می گیرد.</p>

خودت را امتحان کن

۱- چرا حضرت زهرا سلام الله علیها هرگز از امیرالمؤمنین چیزی درخواست نمی کرد؟

مبادا آن حضرت نتواند آن را فراهم کند و شرمنده شود.

۲- دلیل ازدواج حضرت زهرا سلام الله علیها با امیرالمؤمنین، با وجود اینکه خواستگاران ثروتمندی داشت، چه بود؟

حضرت فاطمه (س) ایمان را به ثروت برتری داد

۳- پنج مورد از ویژگیهای اخلاقی حضرت فاطمه سلام الله علیها را بنویسید

(۱) حیا و عفت (۲) علاقه شدید به پیامبر (۳) حضور در صحنه ی اجتماع (۴) ساده زیستی

(۵) ایثار و بخشندگی (۶) اهمیت دادن به خانواده و خانه داری

درس هشتم

فعالیت کلاسی صفحه ۹۲

به کمک دوستانتان در کلاس، کارهای دیگری را نام ببرید که انجام آنها نیازمند تلاش، تمرین و زحمت است ولی موجب رشد و پیشرفت انسان می شود؟

درس خواندن و رسیدن به مدارج عالی، یادگیری حرفه و مهارت در زندگی، شرکت و موفقیت در مسابقات علمی، فرهنگی و ورزشی، پذیرفتن مسئولیت در منزل و جامعه و انجام آن به بهترین شکل .....

فعالیت کلاسی صفحه ۹۶

الف) از میان انواع تقلید کدام درست و کدام نادرست است؟

جاهل از جاهل : نادرست

جاهل از عالم : درست

عالم از جاهل : نادرست

ب) با توجه به شرایط مرجع تقلید، به پرسشهای زیر پاسخ دهید:

۱- از دو نفر مجتهد، یکی از آنها داناتر و دیگری مسن تر است، آیا مردم می توانند از هر کدام که بخواهند

تقلید کنند؟ چرا؟ خیر - یکی از شرایط مرجع تقلید اعلم بودن است بنابراین باید از کسی تقلید کرد

که این ویژگی را دارا باشد

۲- کسانی که امسال به بلوغ می رسند، آیا می توانند از مرجعی که از دنیا رفته است، تقلید کنند؟ چرا؟

خیر - چون یکی از شرایط مرجع تقلید زنده بودن است

خودت را امتحان کن

۱- نشانه های بلوغ شرعی را به صورت خلاصه بیان کنید .

۱- روییدن مو در برخی قسمت های بدن، ۲- فعال شدن برخی هورمون ها در بدن که نشانه های آن در پسران و دختران متفاوت است، ۳- رسیدن به سن بلوغ؛ برای پسران پایان پانزده سال قمری و برای دختران پایان نه سال قمری است

۲- توضیح دهید از چه زمانی باید فراگیری تکالیف شرعی را آغاز کرد؟ چرا؟

پیش از رسیدن به بلوغ - علاوه بر بهره مندی از پاداش الهی، آمادگی کافی را در خود ایجاد کنیم

۳- تقلید در احکام شرعی به چه معنی است؟ توضیح دهید.

به مراجعه به متخصص در احکام دین تقلید گفته می شود

۴- سه مورد از شرایط مرجع تقلید را بیان کنید

۱- زنده باشد، ۲- شیعه دوازده امامی باشد، ۳- عادل باشد؛ یعنی به واجبات دینی عمل کند و از گناهان دوری کند،

۴- اعلم باشد؛ یعنی از سایر مجتهدان داناتر باشد.

درس نهم

فعالیت کلاسی صفحه ۹۹

به نظر شما آیا کسی که ما افسانها را آفریده، برای زندگی سعادت‌مندان ما نیز دفترچه راهنما فرستاده است؟
بله خداوند متعال بهترین و کامل ترین دفترچه راهنما یعنی قرآن کریم را توسط پیامبر اسلام (ص) برای هدایت ما فرستاده است و در آن به ما آموخته چگونه زندگی کنیم از چه چیزهایی دوری کرده و به چه کارهایی بپردازیم.

فعالیت کلاسی صفحه ۱۰۴

گزینه های درست را با علامت ✓ و گزینه های نادرست را با علامت ✗ مشخص کنید

 ✗	۱- اگر بدن ما با ادرار آلوده شد، کافی است محل آن را با دستمال تمیز پاک کنیم.
 ✓	۲- ظرف نجس با دوبار آب قلیل ریختن پاک نمی شود.
 ✓	۳- اگر کف پای ما نجس شده باشد، با راه رفتن روی موکت یا فرش پاک نمی شود.
 ✗	۴- ظرفی را که سگ لیسیده است با دوبار شستن پاک می شود.

خودت را امتحان کن

- ۱- اگر بدن انسان با خون نجس شود چگونه می توان آن را تطهیر کرد؟ ابتدا عین نجاست را برطرف نموده و سپس با آب قلیل یک مرتبه و یا با آب کریا جاری یک مرتبه آب کشیده شود.
- ۲- زمین چه چیزهایی را می تواند پاک کند؟ کف پا و یا ته کفش را که به واسطه راه رفتن نجس شده باشد، پاک می کند (البته با ۴ شرط : ۱- زمین پاک باشد . ۲- زمین خشک باشد . ۳- با راه رفتن روی زمین ، عین نجاست ، کاملاً برطرف شود . ۴- زمین سبزه زار ، موکت یا فرش نباشد)
- ۳- برای پاک کردن چیزهایی که نجس شده اند ، ابتدا چه باید کرد؟ ابتدا باید نجاست را برطرف کنیم ، سپس آن را زیر آب بگیریم یا در آب جاری فرو ببریم ، به طوری که آب به تمام جاهای نجس شده برسد

درس دهم

فعالیت کلاسی صفحه ۱۰۸

از نماز ظهر عاشورای امام حسین (ع) و یارانش چه می آموزیم؟ ارزش و اهمیت نماز اول وقت، نماز خواندن در هر زمانی، حتی در صحنه جنگ نیز نباید فراموش گردد

فعالیت کلاسی صفحه ۱۱۲

واجبات نماز یازده مورد است که عبارتند از:

جایگاه هریک از واجبات نماز:

نیت: قصد می کنیم برای خشنودی خداوند نماز بخوانیم

قیام: ایستادن یکی از واجبات نماز است

تکبیرة الاحرام: الله اکبر می گوئیم **قرائت:** بعد سوره حمد و یک سوره دیگر از قرآن را می خوانیم

رکوع: ذکر «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ» می گوئیم **سجده:** ذکر «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَ بِحَمْدِهِ»

رکعت دوم را مانند رکعت اول می خوانیم پس از سجده دوم می نشینیم و می گوئیم: **تشهد:** ذکر «أَشْهَدُ أَنْ لَا

إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ» سپس اگر

نماز دو رکعتی می خوانیم باید بگوئیم **سلام:** ذکر «السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ السَّلَامُ

عَلَيْنَا وَ عَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ».

در رکعت های سوم و چهارم **یک سوره حمد** به تنهایی می خوانیم و یا سه مرتبه آهسته می گوئیم:

تسبیحات اربعه: ذکر «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَ اللَّهُ أَكْبَرُ»

ترتیب و موالات: باید تمام کارهای نماز را به **ترتیب و بدون فاصله** انجام دهیم.

خودت را امتحان کن

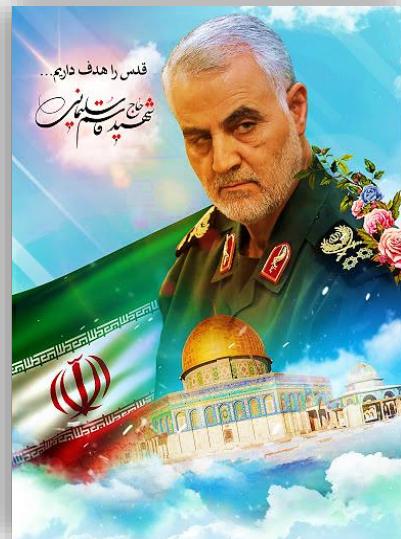
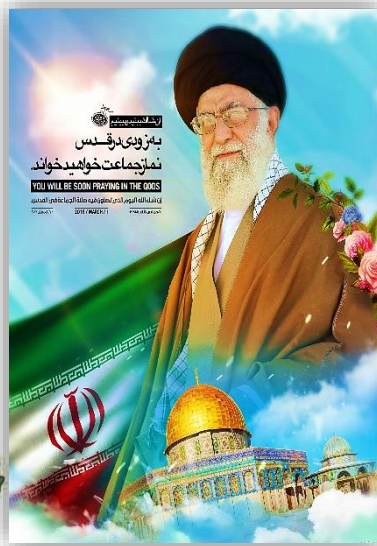
۱- ارکان نماز چند تاست؟ به ترتیب آنها را نام ببرید؟ **۵ مورد** ۱- نیت ۲- قیام ۳- تکبیرة الاحرام ۴- رکوع ۵- سجود

۲- کسی که به نمازهای پنج گانه اش اهمیت دهد و آنها را اول وقت بخواند، چه پاداشی خواهد داشت؟ **پروردگارتان**

می فرماید: هرکس به نمازهای پنج گانه اش اهمیت دهد و آنها را در اول وقت خود بخواند من قول می دهم در روزی که به ملاقات من می آید او را به بهشت ببرم

۳- فرشتگان به نمازگزار با ایمان چه می گویند؟ ای نماز گزار، اگر می دانستی مورد توجه چه کسی قرار گرفته ای و با چه کسی مناجات می کنی، هرگز نماز را رها نمی کردی.

درس یازدهم

فایده کلاسی صفحه ۱۱۷

به نظر شما چرا پیامبر اکرم (ص) همه مردم - حتی افراد نابینا- را به شرکت در نماز جماعت تشویق می کرد؟ پیامبر اسلام به نماز جماعت بسیار اهمیت می دادند چرا که ارزش و پاداش نماز جماعت بسیار بالاتر از نماز فردی است در دین اسلام نیز بر اتحاد و همدلی و نماز جماعت تاکید شده است در نماز جماعت قلب های مومنان بیشتر متوجه خداست و لطف خداوند بیشتر شامل حال نمازگزاران می گردد

فایده کلاسی صفحه ۱۱۸

به نظر شما برگزاری نماز به صورت جماعت ، چه فایده های دیگری می تواند داشته باشد؟ قلوب مسلمانان به خداوند و یکدیگر نزدیکتر می گردد، اتحاد و همدلی مسلمانان افزایش می یابد ، مورد لطف و بخشش و رحمت بیشتر خداوند قرار می گیرند ، از حال یکدیگر مطلع می شوند ، صفوف به هم پیوسته آنان قدرت و اقتدار همیشه در صحنه بودن مسلمانان را به دشمنان نشان می دهد .....

خودت را امتحان کن

۱- نماز جمعه چگونه خوانده می شود؟ نماز جمعه دو رکعت است:

در رکعت اول: بعد از تکبیرة الاحرام امام جمعه ۱. نیت می کنیم ۲. الله اکبر می گوئیم ۳. امام جمعه حمد و سوره

می خواند و ما سکوت می کنیم ۴. قنوت می خوانیم ۵. به رکوع می رویم ۶. دو سجده را به جامی آوریم و برمی خیزیم.

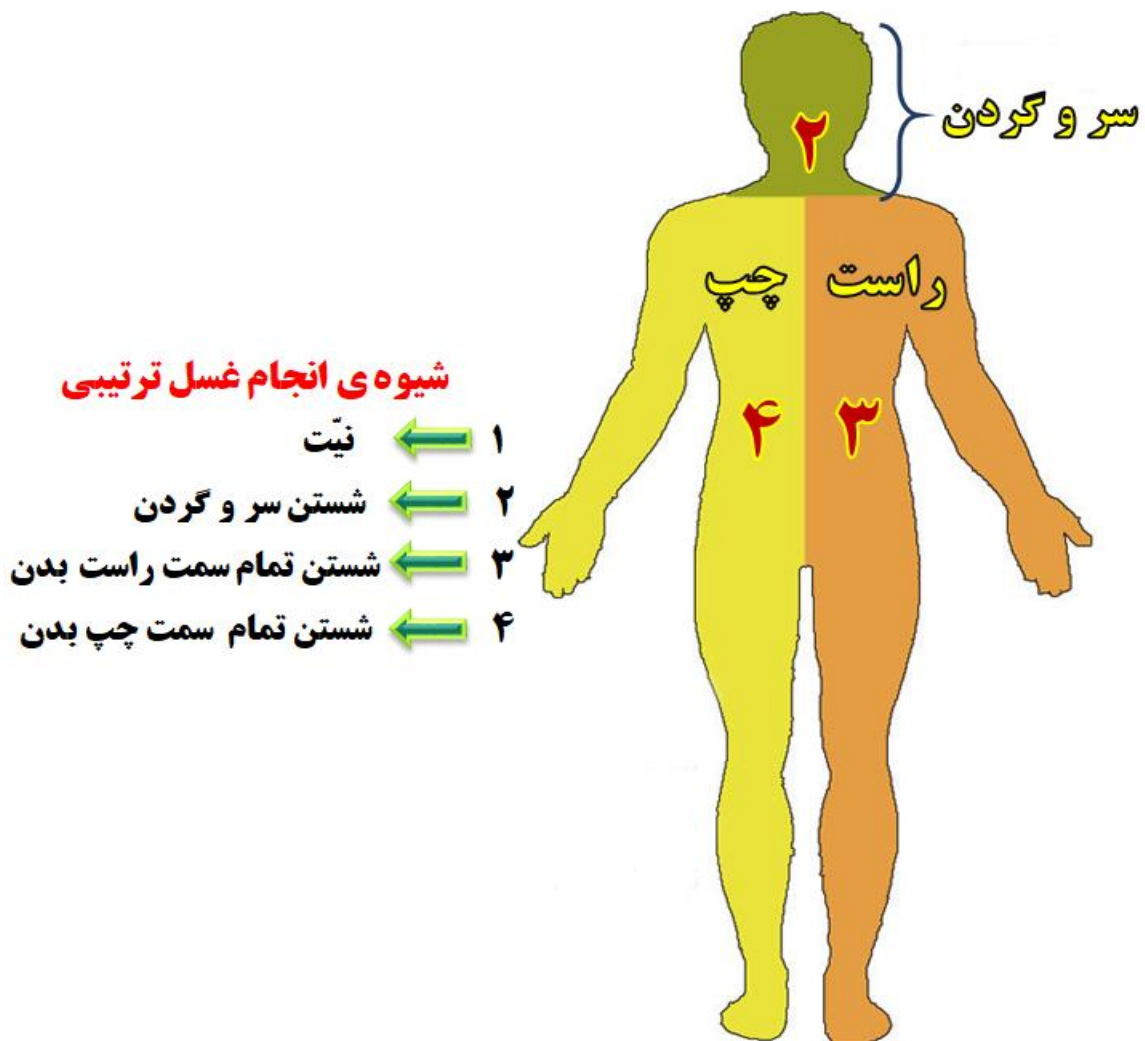
در رکعت دوم: ۱. امام جمعه حمد و سوره می خواند و ما سکوت می کنیم ۲. به رکوع می رویم ۳. برمی خیزیم و قنوت

می خوانیم ۴. دو سجده را به جامی آوریم ۵. تشهد و سلام نماز را می خوانیم

۲- در نماز جماعت ماموم باید غیر از حمد و سوره همه قسمت های نماز را خودش بخواند.

۳- شیوه انجام غسل را توضیح دهید؟ غسل چهار مرحله به شرح زیر دارد:

۱. نیت ۲. شستن کامل سر و گردن ۳. شستن کامل طرف راست بدن ۴. شستن کامل طرف چپ بدن

درس دوازدهم

نخه زیبات چون گلبرگها در میان گرفته و حجاب زیبات چون تورا در برگ گرفته

یادگار فاطمه
حجاب

یعنی به جای شخص،
شخصیت را دیدن

﴿قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ
يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ
وَيَحْفَظُوا أَرْوَاحَهُمْ
ذَلِكَ أَرْكَانُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ
خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ﴾
النور

فعالیت کلاسی صفحه ۱۲۸

با دوستانتان در کلاس گفت و گو کنید و نمونه های دیگری از این مراقبت های عاقلانه را بیان کنید؟ **قرار دان اشیای گرانبه و شخصیت و شخصی در گاو صندوق یا مکانی امن، حصار کشیدن اطراف باغ ها و مزارع، قفل کردن درب اتومبیل و منزل هنگام ترک آنها، استفاده از محافظ برق برای محافظت از وسایل برقی در برابر نوسان و لتاژ برق، پوشیدن لباس های گرم برای سرما نخوردن در زمستان .....**

فعالیت کلاسی صفحه ۱۲۹

به نظر شما چرا شهدا تا این مقدار بر حفظ حجاب تاکید داشتند؟ اکنون وظیفه ما در برابر فداکاری آنان در نثار جانشان برای حفظ اسلام چیست؟ **شهدا برای دفاع از دین، ارزش های دینی و اسلامی، حفظ ناموس و مقابله با ضدا ارزش ها با دشمنان نبرد کردند و یکی از ارزشهایی که جوانان ما جانشان را نثار کردند حفظ حجاب است**
وظیفه ما: تکریم شهیدان، عمل به سفارشهای آنان، ادامه دادن راه آنان و پایبند بودن به ارزشهای دینی و اسلامی است
حال شما وصیت نامه این شهید را کامل کنید :

«قطره قطره خون شهیدان این پیام را می دهد که خواهران، **حجاب خود را حفظ کنید**» «شهید حمید باقری سال شهادت ۱۳۶۲»

به نظر شما چرا خداوند در این آیات هر یک از مردان و زنان را به صورت جداگانه مخاطب خود قرار داده و این راهنمایی را برای هر دو گروه تکرار کرده است؟ به جهت اهمیت موضوع حجاب و تأکید بر این مسأله که حجاب و پوشش تنها مختص به زنان نیست و مردان را نیز شامل می شود و حجاب تنها به پوشش خلاصه نمی گردد بلکه مردان و زنان باید در رفتار و گفتار خود حیا و عفت را رعایت کنند

خودت را امتحان کن

۱- با توجه به آیات قرآن کریم، مهم ترین فایده حجاب برای بانوان چیست؟ در امان ماندن از آزار و اذیت افراد سودجو و هوسران

۲- مسئولیت مشترک مردان و زنان برای حفظ پاکی جامعه چیست؟

علاوه بر حفظ پوشش، تمام افراد جامعه چه مرد و چه زن باید با رفتار و گفتار خود، حیا و عفت را رعایت کنند.

درس سیزدهم

فعالیت کلاسی صفحه ۱۳۵

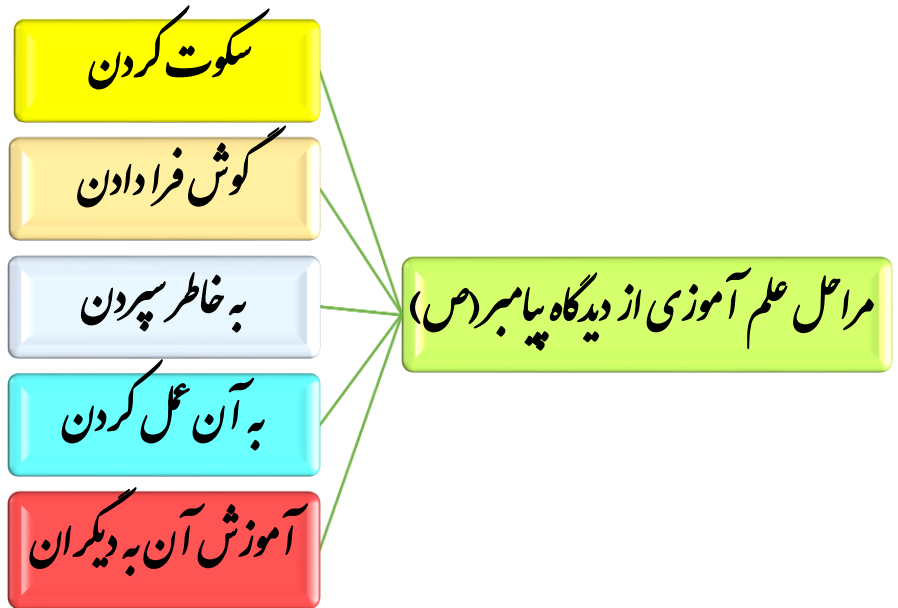
به نظر شما چرا پیامبر اکرم (ص) در مسجد، هم نشینی با گروهی را انتخاب کرد که به کسب علم و دانش مشغول بودند؟
 کسب علم و دانش در دین اسلام از اهمیت بالایی برخوردار است خداوند ایشان را برای تعلیم و آموزش مردم فرستاده است بنابراین ایشان برای ارزش گذاری به علم آموزی هم نشینی با گروه علمی را انتخاب کردند.

فعالیت کلاسی صفحه ۱۳۶

به این روایات که از رسول اکرم (ص) و امیر مومنان (علیهما السلام) به دست ما رسیده است توجه کنید و آنها را به موضوع مرتبط با آن وصل کنید:

- ۱- فراگیری دانش بر هر مسلمانی واجب است.
  - ۲- در برابر کسی که از او علم می آموزید، فروتن باشید.
  - ۳- علم و دانش گنجی است پایان ناپذیر.
  - ۴- آنان که اهل علم و دانش اند حتی پس از مرگشان زنده اند.
- زندگی همیشگی ← ۱
 ثروت واقعی ← ۲
 تواضع نسبت به معلم ← ۳
 علم آموزی برای همه ← ۴

مردی نزد پیامبر اکرم (ص) آمد و عرض کرد: ای رسول خدا علم چیست؟

درباره این حدیث ارزشمند در کلاس گفت و گو کنید و توضیح دهید جابه جایی در مراحل کسب دانش چه نتایجی به همراه دارد؟ پیامبر گرامی اسلام مراحل علم آموزی را اولویت بندی نمودند که اولین مرحله سکوت کردن است باید سکوت باشد تا آن علم به خوبی شنیده شده و به خاطر سپرده گردد اگر این مراحل رعایت نشده و جا به جا گردد از هدف اصلی که به کارگیری و عمل به آن علم است دور شده و یادگیری صورت نمی گیرد

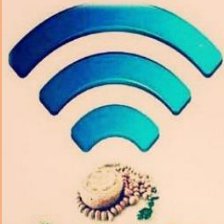
۱- عالمان چگونه مردم را از انحراف نجات می دهند؟ هنگامی که شیطان تلاش می کند مردم را با عقاید و تفکرات فریب کارانه از راه درست منحرف کند این عالمان هستند که متوجه انحراف می شوند و جلوی آن را می گیرند.

۲- بیشترین پیشرفت های علمی مسلمانان در چه زمانی روی داده است؟ با یک مثال آن را توضیح دهید. موفقیت های علمی مسلمانان همواره در زمان هایی که روی می داد که در کنار توجه جدی به کسب علم و دانش از احکام و تعالیم اسلامی غفلت نمی کردند. به عنوان مثال، امام صادق (علیه السلام) در مجموع کلاس های درسی خود بیش از ۴۰۰۰ شاگرد تربیت کردند. دانشمندان بزرگی مثل جابرین حیّان پدر علم شیمی.

۳- انجام کارها بدون دانش و بینش چه نتیجه ای دارد؟ طبق حدیث امام صادق (ع) چنین فردی از هدف و مقصد اصلی خود دور می شود و مانند کسی است که به بیراهه می رود هرچه سریعتر حرکت کند از مقصدش دورتر می شود

درس چهاردهم

نماز آخر وقت نماز اول وقت

پیامبر اکرم (ص) فرمودند: "بنده ای نیست که به وقت های نماز و جاهای خورشید اهمیت بدهد، مگر این که من سه چیز را برای او ضمانت می کنم: برطرف شدن گرفتاری ها و ناراحتی ها، آسایش و خوشی به هنگام مردن و نجات از آتش. سفینه البحار، ج ۲، ص ۴۲." ۴۲

امانت داری

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتَانِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ

و آنان که امانت ها و پیمان های خود را رعایت می کنند.

سوره مؤمنان، آیه ۸

امام صادق علیه السلام :

مَنْ صَدَقَ لِسَانَهُ زَكِيَ عَمَلُهُ

هر کسی راستگو باشد

عملش پاکیزه می شود

و رشد می کند.

کافی (ط-الاصحاح) ج ۲، ص ۱۰۵، ح ۱۱

فحالت کلاسی صفحه ۱۴۳

باتوجه به شعر بگویید، دوستان وهم نشینان چگونه بریکدیگر تاثیر می گذارند؟ **همنشینی با دوستان خوب سبب می گردد که صفات رفتاری و اخلاقی پسندیده آنان در فرد تاثیر مثبت بگذارد و همنشینی با دوستان بد تاثیر منفی بر رفتار و اخلاق انسان به جا می گذارد**

فحالت کلاسی صفحه ۱۴۵

به نظر شما چرا اهل نماز بودن تا این حد در انتخاب دوست مهم دانسته شده است؟ در مورد این موضوع گفت و گو کنید زیرا کسی که به فرمان خالق جهان و خواسته او برای اقامه نماز توجه کند، به ما و خواسته های ما نیز توجه خواهد کرد.

فحالت کلاسی صفحه ۱۴۶

براساس روایت فوق، افراد بد قول و پیمان شکن، چگونه دوستان خود را از دست می دهند؟ **بدقولی آنان سبب می گردد دوستانشان آزرده خاطر شده و به آنان اعتماد نکنند و این بی اعتمادی باعث دور شدن آنها از یکدیگر شده و دوستانشان را از دست می دهند**

خودت را امتحان کن

۱- کدام دو ویژگی است که اگر در کسی نبود باید از او پرهیز کرد؟ ۱- رعایت اوقات نماز ۲- نیکی به هم نوعان در

سختی و راحتی

۲- راست گویی چه تاثیری بر اعمال انسان دارد؟ کسی که زبانش راستگو باشد اعمالش نیز پاک خواهد شد

۳- یکی از ویژگی های مومنان که آنان را رستگار می سازد چیست؟ وفای به عهد و امانت داری.

درس پانزدهم

فایته کلاسی صفر ۱۵۴

توضیح دهید در هر یک از موارد زیر عجله و شتاب چه نتایج خوب یا بدی را به دنبال دارد؟

پاسخ به سوالات امتحانی	فراموش کردن پاسخ برخی سوالات ، ناقص پاسخ دادن به سوالات ، جابجا نوشتن پاسخ سوالات خط خوردگی و بی نظمی در پاسخ ها .....
تصمیم گیری در کارها	با عجله کردن نمی توانیم به درستی فکر کرده و تصمیم درست بگیریم و ممکن است از انجام کار پشیمان شده یا شکست بخوریم و آن کار دیر به نتیجه برسد یا به نتیجه نرسد
عبور از خیابان	احتمال تصادف کردن و به مقصد نرسیدن

فایته کلاسی ۱۵۶

به این روایات توجه کنید:

- ۱- شما نمی توانید به همه کارها، با هم بپردازید، بنابراین وقت خود را به کارهای مهم تر اختصاص دهید.
- ۲- هر کاری که برای انجام آن، وقتی را معین نکنی دچار تأخیر خواهد شد.
- ۳- کسی که خودش را به حسابرسی از خود عادت دهد، در انجام کارهایش سست نخواهد شد.
- ۴- کار اندکی که پیوسته انجام شود، بهتر از کارهای بسیاری است که گاهی انجام شوند و گاهی نشوند.

در این روایات به اصول برنامه ریزی اشاره شده است. با کمک درس «زمان را چگونه مدیریت کنیم» کتاب «تفکر و سبک زندگی» این اصول را استخراج کنید.

اصل دوم: زمانبندی با توجه به نوع کار

اصل اول: اولویت بندی

اصل چهارم: تداوم و پیوستگی در انجام کارها

اصل سوم: حسابرسی از خود

خودت را امتحان کن

۱- چرا انسان عجول نمی تواند تصمیم های درستی بگیرد؟ زیرا وقتی دچار شتاب زدگی می شود نمی تواند خوب فکر کند و از تصمیم گیری صحیح باز می ماند و هر تصمیمی که بگیرد می تواند یک اشتباه بزرگ باشد.

۲- دو راه مقابله با عجله و شتاب زدگی را بنویسید؟ ۱- حفظ آرامش و برنامه ریزی در کارها و دوری از شتابزدگی
۲- تفکر کردن به نتیجه و عاقبت انجام کار و تصمیم درست گرفتن

۳- توضیح دهید شخص تنبل چگونه دنیا و آخرت خود را از دست می دهد؟ انسان تنبل مانند همه از نعمت های ارزشمند خداوند برخوردار است اما بدون اینکه برای هدف درستی تلاش کند عمر، سلامتی و بقیه نعمت هایش را بیهوده هدر می دهد و از آنها کمتر استفاده می کند. نمازش را به موقع نمی خواند، در درس خواندن کوتاهی می کند، به نظافت و پاکیزگی کمتر اهمیت می دهد و..... با بی نظمی و بی حالی اطرافیانش را به زحمت می اندازد

خدا یا چنان کنز سرانجام کار تو خستود باش و مار سگتار

تهیه و تدوین: راضیه خزاعی